

POGODNOST ZEMLJIŠTA SRBIJE ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

Prof. dr Maja Manojlović

Poljoprivredni fakultet, Novi Sad

Potencijal da održi proizvodnu sposobnost, uz minimalne negativne uticaje na životnu okolinu, poseduje samo zemljište visoke plodnosti i kvaliteta, koje karakteriše visok sadržaj pristupačnih hraniva, dobra aeracija, infiltracija i retencija vode, stabilna struktura i visoka biološka aktivnost.

Jedan od uslova za zasnivanje organske proizvodnje je nezagađeno zemljište čiji je sadržaj štetnih materija ispod maksimalno dozvoljenih količina (Službeni list RS 62/2006).

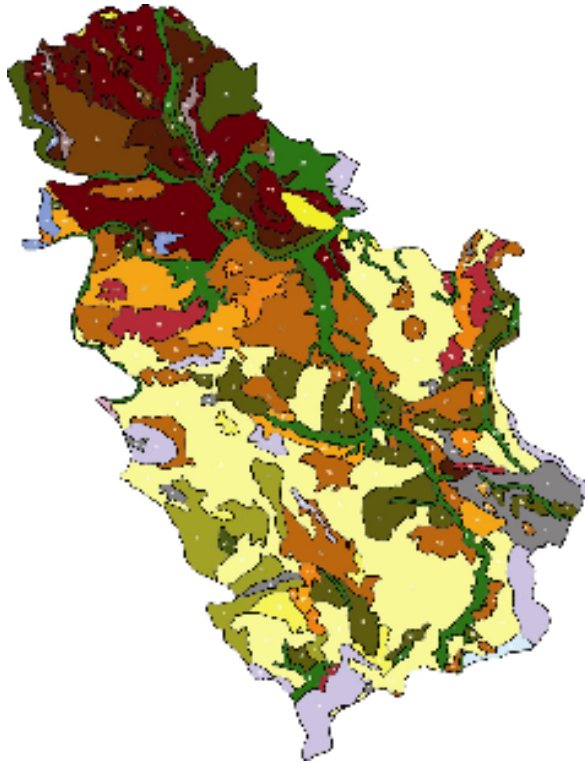
POGODNOST ZEMLJIŠTA ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

Plodnost nekog zemljišta određuju njegov sastav i svojstva - morfološka, fizička, hemijska i biološka.

Sa aspekta stepena pogodnosti za korišćenje u poljoprivredi (bonitet zemljišta), zemljišni potencijal Republike Srbije razvrstan je u osam bonitetnih klasa, pri čemu prve četiri klase predstavljaju bolja zemljišta, a u klase od 5-8 uključeni su prostori uglavnom nepogodni za obradu (Tabela 2). Gledano za Republiku Srbiju u celini, zastupljenost zemljišta pogodnih i nepogodnih za obradu je skoro identična. Ograničenja za vođenje intenzivne poljoprivredne proizvodnje su najslabije izražena u Vojvodini, a naj snažnije na Kosovu i Metohiji. Ovo poslednje područje, slično kao i pretežni deo središnje Srbije, odlikuje se velikim rasponima u prirodnoj plodnosti zemljišta po užim geomorfološkim celinama.

U globalu gledano, sa oko 2,1 miliona ha zemljišta I i II bonitetne klase, što čini 57% ukupne oranične, odnosno 44% obradive površine, u Republici Srbiji su na značajnim površinama zastupljeni tipovi zemljišta na kojima se uz odgovarajuću agrotehniku, izbor sorti i hibrida i drugo, mogu postizati visoki, stabilni i ekonomsko opravdani prinosi različitih biljnih vrsta.

MAPA ZEMLJIŠTA U SRBIJI

Slika 1. Mapa zemljišta u Srbiji

1. Karst (stenovito zemljište) sa mestimičnim delovima crvenice, smeđeg zemljišta i litosola
2. Litosol i gajnjače
3. Litosol na kiselim stenama i ranker
4. Regosol, rendzina i gajnjača
5. Peskovi i gajnjače na pesku
6. Crnica na krečnom zemljištu, litosol i rendzine
7. Crnica na krečnom zemljištu, gajnjača i crvenica
8. Rendzine i regosol
9. Ranker i distrično smeđe zemljište
10. Černozem na lesu
11. Černozem i černozemno oglejno zemljište
12. Smonica
13. Gajnjača
14. Kiselo smeđe zemljište, lesivirano zemljište i smeđe zemljište na krečnjaku i dolomitu
15. Smeđe zemljište na krečnjaku i dolomitu, lesivirano zemljište i krečnjačko-dolomitna crnica
16. Crvenica (ilimerizovana) i smeđe zemljište na krečnjaku i dolomitu
17. Lesivirano zemljište i gajnjače
18. Lesivirano zemljište
19. Pseudoglej i rendzine
20. Akrično zemljište i smeđe zemljište na krečnjaku
21. Aluvijalno zemljište i euglej
22. Pseudoglej
23. Pseudoglej i ilimerizovani pseudoglej
24. Černozemno glejno zemljište
25. Ritska crnica
26. Glejna i semiglejna zemljišta
27. Euglej
28. Tresetno zemljište
29. Halomorfna zemljišta